

Наталія Ногінова

канд. екон. наук, старший викладач кафедри фінансів, обліку та аудиту
Національний університет «Острозька академія»,
м. Острог

ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ ДЛЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Початок 2020 року усім запам'ятається як пандемія COVID-19 та значною кризою світової економіки. Згідно економічного стану, в Україні запроваджуються податкові та неподаткові пільги, пов'язані зі строком сплати податків, нарахуванням зарплат за дні вимушеного простою, термінами подачі податкових декларацій, термінами проведення перевірок, нарахування штрафних санкцій та пені як для великого так і малого бізнесу.

Проте, головне в умовах коли доходи у багатьох малих підприємств зменшились, а видатки залишилися незмінним або скоротились незначно, – зберегти малий бізнес як сектор національної економіки. Адже, самими очевидними наслідками втрат малого бізнесу для держави є скорочення надходження ЄСВ від ФОПів, інших податкових надходжень до Державного та місцевих бюджетів, збільшення числа безробітних та витрат на виплати для них, зростання навантаження на соціальні фонди [1, с. 242].

Відповідний Закон України про внесення змін до Податкового кодексу прийнято на позачерговому засіданні Верховної Ради 17 березня, передбачив наступні зміни [2]:

- не застосовуються штрафні санкції за порушення податкового законодавства, вчинені протягом періоду з 1 березня по 30 квітня 2020 року;

- встановлено мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок з 18 березня по 31 травня 2020 року;

- подовжено до 1 липня 2020 року термін подання річної декларації про майновий стан і доходи;

- не нараховується та не сплачується у період з 1 березня року по 30 квітня 2020 року плата за землю;

- об'єкти нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки з 1 березня по 30 квітня 2020 року;

- ФОПи, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, а також особи, які провадять незалежну професійну діяльність (наукову, літературну, артистичну, медичну, юридичну, адвокатську, нотаріальну) тимчасово звільняються від нарахування та сплати ЄСВ, в частині сум, що підлягають сплаті такими особами за періоди з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року за себе;

- відтермінована фіскалізація (РРО для бізнесу), тобто для «груп ризику» РРО буде обов'язковим не з 1 жовтня 2020 року, а з 1 січня 2021, а для всіх підприємців не з 1 січня, а з 1 квітня 2021 року;

У зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) в березні та квітні 2020 року урядом було прийнято низку законодавчих актів, які встановлюють пільги при оподаткуванні малого бізнесу на час карантину, короткий аналіз основних змін та пільг в оподаткуванні, пов'язаних із законодавчими актами України, спрямованими на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) розглянемо нижче. Для фізичних осіб-підприємців (ФОП) введені такі податкові пільги згідно законодавчої бази [2, 3, 4]:

1) збільшення обсягу доходу, який дає право суб'єктам підприємницької діяльності на обрання спрощеної системи оподаткування, тобто, єдиного податку. Нові граничні розміри доходу встановлені в такому розмірі:

- ✓ 1 група – 1 000 000 грн.
- ✓ 2 група – 5 000 000 грн.
- ✓ 3 група – 7 000 000 грн.

У 2020 році граничний розмір доходів зменшується у зв'язку з тим, що зміни до Податкового кодексу України набрали чинності не з початку календарного року,

а з 02 квітня 2020 року. Отже, у 2020 році граничні розміри доходів застосовуються з урахуванням наступного:

- ✓ 1 група - 824 043,72 грн.;
 - ✓ 2 група - 4 120 218,58 грн.;
 - ✓ 3 група - 6 497 267,76 грн.
- 2) зменшення на 2020 рік ставок єдиного податку для I та II груп;
- 3) звільнення від штрафів за порушення податкового законодавства, в тому числі за заниження податкових зобов'язань, штрафів за самостійне виправлення порушень, відсутність пені за несвоєчасну сплату податкових зобов'язань;
- 4) тимчасове звільнення від нарахування та сплати ЄСВ таких ФОП:
- ✓ фізичні особи-підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;
 - ✓ особи, які провадять незалежну професійну діяльність;
 - ✓ члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах.

Проаналізувавши податкові пільги, передбачені змінами до податкового законодавства для малого бізнесу, вважаємо за необхідне також формування національного плану дій у боротьбі з наслідками пандемії Covid-19 і вже формувати Національний план дій з виходу економіки України з кризи, особливо підтримки малого бізнесу.

У таких умовах актуальним є створення гнучкої системи оподаткування та адміністрування податкових платежів не тільки для виходу бізнесу та економіки України з теперішньої кризи і реалізації заходів пом'якшення негативних її соціально-економічних наслідків, але і для майбутніх аналогічних ситуацій, які можуть виникати. Це можуть бути пільги для окремих регіонів, галузей та видів діяльності, що мають стратегічне та інше важливе значення для регіону чи держави в цілому [5, с. 69].

При цьому важливо пам'ятати про справедливість оподаткування, яка повинна базуватися на основі гармонійного поєднання фіскальних інтересів держави, суспільства та платників податків.

Список використаних джерел

1. Єгорова О. В., Артеменко Г. П. Проблеми малого бізнесу України під час пандемії коронавірусу. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку*: зб. матеріалів II Міжнародної наук.-практ. конференції. Херсон, 2020. С. 241-243.

2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17 березня 2020 року № 533-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-20>.

3. Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30 березня 2020 року № 540-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20>.

4. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

5. Зельдіна О., Гришко В. Податкові стимули як складник справедливого оподаткування. *Господарське право і процес*. №10. 2017. С. 67-71.